

74. ŌSAKUSENDBABA

王索仙陀婆

„A mester kívánsága”

Beszéd és csend, akácok és fák, lovak és szamarak, víz és felhők; a kapcsolat ugyanolyan. Ezért van a következő történet a Mahaparanirvana Szútrában.

A Világ Tiszteltje azt mondta: „Amikor a király azt a parancsot adja a szárnysegédjének, hogy 'hozzatok sendabát', akkor az a szó a következő jelentésekkel bír: 1) só; 2) egy kehely; 3) víz; 4) egy ló. Így egy szó négy dolgot jelent. Egy bölcs szárnysegéd jól tudja ezt. Ha a király mosakodni akar, és azt mondja sendaba, akkor a szárnysegéd vizet hoz. Ha enni akar és azt mondja sendaba, akkor sót hoz. Ha evés után inni akar, és azt mondja sendaba, akkor kelyhet hoz. Ha ki akar menni és azt mondja sendaba, akkor előkészítik a lovát. Így a bölcs szárnysegéd megérti a király szavainak négy értelmét.”

Ez az ōsakusendaba a király igénye és a shinbusendaba a király igényének kielégítése. Ez egy régi szokás és hasonlít a Buddha keszájának átadásához. Mivelhogy Shakyamuni foglalkozott ezzel a témával, minden utódjának foglalkoznia kellene ezzel. Ha gondolkodunk ezen, belátjuk, hogy mindenki, aki Shakyamuni alatt tanult, sendabát gyakorol. Akik nem Shakyamuni alatt tanulnak, folytassák csak a zarándoklásukat, hogy elérjék a gyakorlás első lépését. A sendabát először a Buddhák és a Pátriárkák között használták és csak később vették át a királyi családok.

A régi Buddha, Wanshi Shogaku a Tendō Hegyen Keigenfuban, a Sung Dinasztiabeli Kínában azt mondta egy közösségnek: „Egyszer egy szerzetes [Secchō] megkérdezte Jōshūt: 'Mi az ōsakusendaba?' Jōshū összecsuksa a kezeit a mellkasán és meghajolt. Secchō azt mondta: 'Sót kértek, de lovat hoztak.'" Wanshi azt mondta: „Secchō egy nagy pap volt száz évvel ezelőtt és Jōshū egy százhusz éves régi Buddha volt. Ha Jōshū válasza helyes, Secchō tévedett és fordítva. Melyik a legjobb válasz?" Wanshi elmondta saját értelmezését: „Ha valami hiba történt, akkor az hatalmas hiba. Csak szavakat használni az olyan, mit zörgetni a füvet, hogy elijesszünk egy kígyót. Szavakat nem használni olyan, mint érméket olvasztani, hogy kijöjjenek a démonok. Egyik sem közelít meg egy vad mezőt, amin vándorolni lehet. Olyanok mint Gutei, aki feltartja egy ujját.”

A régi mesterem, egy régi Buddha egyszer azt mondta erről a történetről: „Wanshi egy régi Buddha.” Viszont a régi Buddhát, Wanshit, csak a mesterem tekintette egy régi Buddhának. Wanshi idejében volt egy másik Zen mester, akit úgy hívtak, hogy Dai'e Shake Kinzanból. Ő Nangaku vonalából volt. A legtöbben a Sung Dinasztiabeli Kínában azt gondolták, hogy Dai'e és Wanshi egyenlőek voltak, néhányan azt gondolták, hogy Dai'e Wanshi fölött állt. Ez a hiba azért jelenhetett meg, mert a szerzetesek és a laikusok a Sung Dinasztiában felületesen tanulmányozták a dolgokat, nem nyitották ki a szemüket az Útra és hiányzott belőlük a képesség, hogy lássák mások belső állapotát.

Wanshi szavai igazi elhatározást mutattak. Tanulmányoznunk kell Jōshūnak, a régi Buddhának a gesztusát, amikor összefogta a kezeit a mellkasán és meghajolt. Akkor Jōshū tette ōsakusendaba vagy shinbusendaba volt? Ugyancsak tanulmányoznunk kell annak a lényegét, amit Secchō mondott, „sót kértek, de lovat hoztak.” Ez a kijelentés úgy ōsakusendaba, mint shinbusendaba. Shakyamuni sendabájára Mahākāśyapa mosolya volt a válasz. Az első Pátriárka sendabájára a négy tanítvány egy lovat, sót, vizet és egy kelyhet hozott. Amikor egy ló, só, víz és egy kehely sakusendaba lesz [amikor szükség van rájuk] akkor azok bosendaba [elhozottak] is lesznek. Tanulmányozzuk ezt a pontot.

Egy napon Toinchō meglátogatta Nansent. Akkor Nansen egy vizeskannára mutatott és azt mondta: „Ott van egy kanna vízzel. Hozd ide a vizet ehhez az öreg paphoz, anélkül hogy megmozdítsd a kannát.” Toinchō odavitte a kannát és vizet öntött Nansen fejére. Nansen nem mondott semmit.

Láthatjuk, hogy Nansen „vizet” kért [egy olyan óceán vizét, amelyik már teljesen kiszáradt] és Toinchō meg egy „kelyhet” hozott [minden cseppet kiöntött a kannából]. Még ha ez is történik, tanulmányoznunk kell azt, hogy „víz van a kannában” és „kanna van a vízben”. Sem a víz, sem a kanna nem mozdult meg.

Egyszer egy szerzetes megkérdezte Kyōgen Shuto Nagymestert: „Mi az ōsakusendaba?” Kyōgen azt mondta: „Menj oda!” A szerzetes elment. Kyōgen azt mondta: „Az a szerzetes bolondot csinál belőlem.”

Tegyük fel ezt a kérdést: Kyōgentōl a „Menj oda!” az most sakusendaba vagy bosendaba? Kérlek válaszoljatok! Az, hogy „a szerzetes elment” sakusendaba vagy bosendaba vagy csak egy kijelentés magában, függetlenül az eredeti kérdéstől és választól? Mindegy hogy az vagy sem, azt kell mondjuk, hogy „bolondot csinál belőlem.” Ugyan ez a válasz Kyōgen egész életének erejére alapul, ez olyan, mint a tábornok, amelyik elveszítette a háborút, de még a legyőzöttségében is büszke. Gyakran mondják [a Buddhák és a Pátriárkák], hogy fekete, amikor azt gondolják, hogy sárga, és megpróbálják felfedni a megvilágosodott látásmódot. Nagyon finom és rafinált módon magyarázzák a saku- [kérés] és a ho- [engedelmeskedés] sendabát. Ki a megmondhatója annak, hogy egy legyezőt vagy egy botot tartani milyen sendaba? Viszont vannak emberek, akik a hidat a koto alapjához ragasztják vagy túlságosan megfeszítik a húrt [buta emberek nem érthetik a sendabát].

Egy napon a Világ Tiszteltje az előadási platformon ült anélkül, hogy beszélt volna. Ekkor Mañjuśri megütötte a harangot, jelezve, hogy vége a beszédnek és azt mondta: „Így kell a Dharma Királyának Törvényét tisztázni.” Ekkor Shakyamuni leszállt a platformról.

Myōgaku Juken Zen Mester a Secchō Hegyről azt mondta erről: „Csak a legbölcsebb szentek abból a gyülekezetből értették meg helyesen a Dharma Királyának Törvényét. Viszont, ha valaki abból a gyülekezetből tudott a sendabáról, akkor miért kellett Mañjuśri-nak megütnie a harangot?”

Secchō úgy értette, hogy ha valaki megüti a harangot, az teljesen elég, akkor az, hogy megütik vagy sem, az teljes leválás. Ha ez így van, akkor ha valaki megüti a harangot, az sendaba. Akkor [Mañjuśri] az, aki megértette a sendabát és annak a gyülekezetnek minden bölcse a vendégei. Ők megértik, hogy „ez a Dharma Királyának Törvénye.” A nap minden órája szabadon használja a sakusendabát és a sakusendaba használja őket. Egy öklöt kérni egy öklöt hoz, és egy legyezőt kérni meg legyezőt hoz.

Viszont a mai idők öregei az egész Sung Dinasztiai Kínából még csak nem is álmodhatnak sendabáról. Ez nagyon sajnálatos; a Pátriárkák Útja eltűnt. Ne kerüld el a nehéz tanulmányokat; át kell adnod a Buddhák és a Pátriárkák életének a vérét. Például, ha azt mondjuk, hogy „Mi a Buddha?” akkor ott van a válasz, hogy „A tudatunk Buddha”. Ez sendaba, vagy nem? Részletesebben tanulmányoznunk kell, hogy „a tudatunk Buddha”. Viszont hány ember ismeri valójában a sendaba igazi jelentését?

Elhangzott a szerzetesi gyülekezet előtt, 1245. október 22-én Echizenben a Daibutsuji-ben.